

Raste Zabrinutost Za Kosovskog Advokata Kojeg Je Uhapsila Srpska Policija

Author: [Laura Rozen](#)

Srpska policija je 3.decembra otela Tekija Bokshija, kosovsko-albanskog advokata koji se angazovao u kampanji za oslobodjenje oko 2.000 etnickih Albanaca jos uvek pritvorenih u srpskim zatvorima. On sada deli njihovu neizvesnu sudbinu.

U znaku pretece poruke ljudima koji rade na odbrani ljudskih prava i postovanju zakona u Srbiji, policija u civilu je u petak, 3.decembra, uhapsila Tekija Bokshija.

U toku poslednjih nekoliko meseci Bokshi je saradjivao sa Fondom za humanitarno pravo iz Beograda (HLC) u odbrani kosovskih Albanaca koji su trenutno u srpskim zatvorima. Sudeci po izjavama njegovih kolega iz HLC, Bokshijeva sudbina nije poznata, i Ministarstvo unutrasnjih poslova nije dalo objasnjenje njegovog pritvora.

Direktor HLC, Natasa Kandic veruje da su Bokshija oteli pripadnici specijalne grupe kosovsko-srpske policije.

"Ne znam ko ga je kidnapovao ali sam sigurna da je u tome ucestvovala neka policijska grupa. Verovatno srpska policija sa Kosova, " rekla je Kandic u telefonskom intervjuu u sredu.

Kandic je rekla da je otmica licila na one koje su sprovedjenje za vreme NATO bombardovanja. U subotu, dan posle kidnapovanja, Bokshi joj se javio telefonom. Sudeci po njenoj izjavi, Bokshi je jedino uspeo reci : "Ja sam ovde, "pre nego sto je prekinuta veza. Kandic je rekla da joj nije poznato sta je to znacilo "ovde".

Sudeci po izjavama dvojice ocevidaca, Ibisha Hotija i Mustafe Radonijija, advokata albanske nacionalnosti, Bokshi je uhapsen dok su se vracali u Beograd posle posete klijentima u zatvoru u Sremskoj Mitrovici.

Oko dvadeset i pet kilometara pre Beograda, iz sivog mercedesa sa tablicama Ministarstva unutrasnjih poslova je dat znak njihovom vozilu da se zaustavi. Tri coveka su izašla iz mercedesa, uzela Radonijiju kljucave od kola, konfiskovala Bokshijev mobilni koji je u to vreme zvonio, i zatrazila od trojice advokata da im pokazu dokumenta.

Policija je pregledala i vratila Hotijeva dokumenta, konfiskovala Radonijijevu licnu kartu i zahtevala da vide Bokshijeva dokumenta. On je pri sebi imao jedino advokatsku legitimaciju. Bokshi je objasnio da su njegova druga licna dokumenta zadržana na recepciji beogradskog hotela u kojem je odseo (sto je uobicajena procedura u jugoslovenskim hotelima).

Policija je zatim naredila dvojici advokata da cekaju kod kola (bez kljucava od automobila) i naredila Bokshiju da ode sa njima do hotela da bi im pokazao licnu kartu. Ovo se desilo u dva sata popodne u petak. Oko pet sati, Hoti i Radonijiqi su jos cekali pored puta u kolima.

Upozorena o razvoju situacije, Kandic je uputila zahtev srpskom Ministarstvu unutrasnjih poslova da pojasni gde je Bokshi pritvoren. Do ponedeljka nije stigla nijedna informacija.

Kandic je proverila svaku policijsku stanicu od Beograda do Sremske Mitrovice, ali ga ni u jednoj nije mogla

pronaci. Ljudi koji su u zvanicnim kolima Ministarstva unutrašnjih poslova odveli Bokshija, rekli su da idu da provere njegov identitet.

Menadzer Bokshijevog hotela, Hotel Slavija Luxe, izjavio je reporteru IWPR, u ponedjeljak, da se Bokshijeva licna dokumenta jos uvek nalaze na recepciji i da niko iz policije nije dolazio da ih proveri.

"Sve je ovo veoma cudno", rekla je Kandic za IWPR u ponedjeljak. "Ukoliko je policija zelela da proveri Bokshijev identitet, trebalo joj je samo pola sata da ode do njegovog hotela. Po srpskom zakonu, policija ima pravo da pritvori nekog dvadeset i cetiri sata, da bi proverila njegov identitet. Medjutim, niko nije otisao do hotela da proveri dokumenta."

Vec je proslo pet dana od kako je on odveden i Kandic kaze da vise ne govori o Bokshijevom nestanku ili hapsenju, vec o njegovom kidnapovanju.

"Moje misljenje je da su oni izabrali Tekija Bokshija od ove trojice advokata. Zasto? Ne znamo. Najverovatnije zbog toga sto je Bokshi iz Djakovice", rekla je Kandic spominjuci nestanak hiljade Albanaca iz ovog grada, od kojih se mnogi jos uvek nalaze u srpskim zatvorima.

Medjutim, jedan pripadnik organizacije za ljudska prava navodi da je Bokshi mozda bio meta, jer mu je jedinom od trojice advokata u kolima bilo dozvoljeno da udje u zatvor u Sremskoj Mitrovici, 3.decembra.

Veruje se da su neki od pritvorenih Kosovara svedoci masakra kosovskih zatvorenika koji su izvršili pripadnici srpske policije posle NATO napada na zatvor Dubrava u Istoku, 21.maja. Ovaj incident trenutno istrazuje Medjunarodni krivicni sud za bivsu Jugoslaviju u Hagu.

Jirzi Dienstbier, specijalni izvestac UN za ljudska prava kao i Amnesty International su podigli uzbunu zbog Bokshijevog hapsenja.

"Specijalni izvestac je upitao srpske vlasti da objasne gde se nalazi Bokshi i pomognu da se otkrije mesto njegovog arbitrarnog pritvora", izjavila je Barbara Davies, Visoki komesar za ljudska prava Ujedinjenih Nacija (UNHCHR) za Jugoslaviju u ponedjeljak. "Nadamo se da ovaj slucaj nece voditi ka pogorsanju situacije svih protvorenih."

U uzbuni koja je u ponedjeljak podignuta, Amnesty International je saopstio da je "ozbiljno zabrinut za Bokshijevu sigurnost". Ova organizacija je pozvala ljude da posalju telegrame,faksove i pisma jugoslovenskom predsedniku Slobodanu Milosevicu,u kojima zahtevaju oslobadjanje Bokshija. Slicne poruke bi trebalo uputiti srpskom ministru unutrašnjih poslova, Vlajku Stojiljkovicu i jugoslovenskom ministru unutrašnjih poslova Zoranu Sokolovicu.

Hapsenje ovog skromnog i postenog coveka izazvalo je narocito zaprepascenje. Bokshi je bio jedan od retkih ljudi koji dolaze sa prostora u kome saradjuju Albanaci i Srbi u borbi za ljudska prava.

Prosedu, srdacni Bokshi plovio je bez etnickih predrasuda sve vise jednonacionalnim svetovima Kosova i Srbije. On se koristio i albanskim i srpskim jezikom u svom poslu i saradjivao sa kolegama iz svih etnickih grupa.

Prilikom svojih putovanja izmedju Srbije i Kosova da bi se susreo sa kosovarskim klijentima u srpskim zatvorima, Bokshi je svakodnevno rizikovao sopstveni zivot prelaskom preko granice pokrajine, nailazeci

na ostre kritike srpskih birokrata i albanskih ekstremista koji su se ljutili zbog stoga sto radi za organizaciju za ljudska prava, sa sedistem u Beogradu.

Bokshi je odigrao vrlo vaznu ulogu u oslobadjanju devetnaestoro kosovko albanske dece, izmedju trinaest i sedamnaest godina iz srpskih zatvora. Uprkos konstantnoj opasnosti, Bokshi je bio u dobrom raspolozenju prilikom susreta sa reporterom IWPR-a.

Njegov osmeh je nestao sa lica jedino kada su on i njegov kolega, Ibish Hoti, prilikom pravljenja liste maloletnika dosli do imena petogodisnje devojvice. "Moj boze", rekao je on, trljajuci oci.

Bokshi je trebalo proslog ponedeljka da predstavlja 28 Kosovara koji su pritvoreni u Milosevicevom gradu Pozarevcu. Kandic kaze da su dvadeset i osmorica uhapšenih privedena od strane srpske policie, dok su bezali u koloni Kosovara iz pokrajine u toku NATO bombardovanja.

"Mi smo ocekivali da ce ih pustiti posto su ih izveli iz civilne kolone", rekla je u ponedeljak Kandic. "Medjutim, posto je Bokshi uhapšen mi ne znamo sta ce se desiti."

Sudjenje kosovskom pedijatru i aktivisti za ljudska prava Flori Brovini ce se nastaviti u cetvrtak u Nisu. Sudjenje Brovini koje je pocelo proslog meseca, privuklo je medjunarodnu paznju na sudbinu hiljade kosovskih Albanaca koji se jos uvek nalaze u srpskim zatvorima, mnogi od njih bez osude.

Predstavnik UN, Barbara Davies, rekla je da je ona predvodila delegaciju od deset organizacija ukljucujuci i predstavnike norveskih i svedskih ambasada, HLC, srpski PEN, prilikom posete Brovini u zatvoru 24.novembra. Ovakva medjunarodna paznja bi mogla da doprinese da se srpske vlasti osecaju neprijatno.

Nekih 300 kosovskih Albanaca pusteno je iz srpskih zatvora od juna meseca, medjutim potvrđeno je da se gotovo 2000 Albanaca jos uvek nalazi u zatvoru.

Osim toga, jedan zapadni zvanicnik koji upoznat sa pitanjem zatvorenika i koji nije zeleo da mu se spominje ime rekao je u ponedeljak da su sa stotinama porodicama kosovskih Albanaca stupili u vezu posrednici koji zahtevaju otkupninu u vrednosti do 50 hiljada dolara po glavi zatvorenika.

"Cene po zarobljeniku pocinju sa 10 hiljada dolara i vrlo brzo dostizu visinu od 50 hiljada dolara, jer su oni koji su umesani shvatili da je posredi shema 'obogati se na brz nacin' ", rekao je ovaj zvanicnik. "Jedan od razloga zbog koga su cene skocile tako visoko je sto policija zeli svoj deo, sudije, advokati i posrednici su takodje umesani".

Organizacije za ljudska prava ulazu napore da dodju do cinjenica o otkupnini zatvorenika. Mnoge porodice se brinu da bi otkrivanjem informacija rizikovali bezbedan povratak svojih najmilijih.

Ovaj zvanicnik je potvrdio da su do danasnjeg dana o oslobadjanju dve trecine zatvorenika odlucivalo bez ucestvovanja Medjunarodnog komiteta Crvenog krsta (ICRC), agencije koja zvanicno naimenovana da se bavi problemom ratnih zarobljenika. ICRC bi jednostavno dobila obavestenje da ce doci do oslobadjanja i da omoguci prevoz do Kosova.

Ovaj zvanicnik je potvrdio da postoji aktivno "trziste zarobljenika" u severnoistocnom delu Podujeva, blizu granice Kosova i Srbije. Etnicki Albanci se podsticu da placaju posrednike kako bi obezbedili oslobadjanje kosovskih Albanaca 'zatvorenika' , od kojih mnogi ostaju kao taoci, cak i kada se plati otkupnina.

Privatna detektivska agencija iz Srbije takodje uzima novac za traganje za nestalim kosovskim Albancima i Srbima, pokrenula je na svojoj web strani berzu podataka o nestalim ljudima na www.ozna.co.yu .

Laura Rozen je cest dopisnik IPWR sa Balkana.

Location: [Balkans](#)
[Macedonia](#)
[Albania](#)
[Serbia](#)

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/raste-zabrinutost-za-kosovskog-advokata-kojeg-je-uhapsila-srpska-policija>